

DERS BİLGİ FORMU

FAKÜLTE / ENSTİTÜ ADI	Fen-Edebiyat Fakültesi
BÖLÜM / PROGRAM / ANABİLİM DALI ADI	Batı Dilleri ve Edebiyatı Bölümü/Fransızca Mütercim ve Tercümanlık Anabilim Dalı
DERSİN ADI	Çeviri Tarihi
DERSİN KODU	MTF 2051
YEREL KREDİSİ	2
AKTS KREDİSİ	3
HAFTALIK DERS SAATİ	2
HAFTALIK UYGULAMA SAATİ	0
HAFTALIK LABORATUVAR SAATİ	0
ÖNKOŞULLAR	Yok
YARIYIL	Güz
DERSİN DİLİ	Fransızca
DERSİN SEVİYESİ	Lisans Seviyesi
DERSİN TÜRÜ	Zorunlu
DERSİN KATEGORİSİ	Temel Meslek Dersleri
DERSİN VERİLİŞ ŞEKLİ	Yüz yüze
DERSİ SUNAN AKADEMİK BİRİM	Batı Dilleri ve Edebiyatı Bölümü
DERSİN KOORDİNATÖRÜ	Ayşe Banu Karadağ
ASİSTAN(LAR)	Murat Onur Sabaz
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı, öğrencilerin çeviribilimin tarihsel gelişim süreci hakkında farkındalık geliştirmelerine yönelik olarak farklı ülkelerde farklı zamanlardaki çevirmen söylemleri hakkında bilgi vermek ve mesleki etik ve sorumluluk konularında bilinç kazandırmaktır. Ders aynı zamanda tarihe ilişkin bakış açısı geliştirerek, disiplinlerarası bir yaklaşımla fikirlerin yeni görüşlere uyarlamasında gerekli görülen zihinsel esnekliği kazandırmayı amaçlamaktadır.
DERSİN İÇERİĞİ	Eski çağdan günümüze dünyada ve Türkiye’de çeviriler ve çevirmenler hakkında tarihsel bilgi; farklı ülkelerde farklı zamanlardaki çevirmen söylemleri; çeviri okulları ve hareketleri; disiplinlerarasılık bağlamında çeviribilimin tarihsel gelişim süreci; tarihteki çevirmenlerin mesleki etik ve sorumluluk bilinci; Tanzimat’tan günümüze çeviri ve çevirmen tanıklıkları.
DERS KİTABI / MALZEMESİ / ÖNERİLEN KAYNAKLAR	1. Antoine Berman. 1989. "La Traduction et ses discours". <i>Meta</i>. 34/4. 672-679. 2. Ayşe Banu Karadağ. 2008. "Batı Medeniyeti Mitosu Robinson Crusoe’nun Osmanlıcadaki Çeviri Macerası Üzerine". <i>Çevirinin Tanıklığında ‘Medeniyet’in Dönüşümü</i>. İstanbul: Diye Yayınları. 107-133. 3. Ayşe Banu Karadağ. 2012. “Çeviri Tarihimizde Fennî Romanlarla Bir Kültür Repertuarı Oluşturmak”. <i>İstanbul Üniversitesi Çeviribilim Dergisi</i>. 2012/2. 6. 45-73. 4. Ayşe Banu Karadağ. 2013. "Çeviri Tarihimizde 'Gözle Görülür' Bir Mütercime: Fatma Aliye Hanım". <i>Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi</i>. Aralık 2013. 37/2. 1-16. 5. Ayşe Banu Karadağ. 2013. “Tanzimat Dönemi’nden İkinci Meşrutiyet Dönemi’ne Kadın Çevirmenlerin Çeviri Tarihimizdeki ‘Dişil’ İzleri”. <i>Humanitas - International Journal of Social Sciences</i>. Bahar 2013/2. 105-126. 6. Ayşe Banu Karadağ. 2014. “Batı’nın Çevrilmesini ‘Medeniyet’ Odağıyla Yeniden Okumak: Tanzimat Dönemi/Sonrası Çeviriler ve ‘Çekinceli’ Cesur

Çevirmenler". *Tanzimat ve Edebiyat - Osmanlı İstanbulu'nda Modern Edebi Kültür*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları. 481-504.

7. Ayşe Banu Karadağ. 2014. "Tanzimat'tan II. Meşrutiyet'e Çeviri Roman Hallerine Ön söz / Son Söz Tanıklıkları". *Metnin Halleri: Osmanlı'da Telif, Tercüme ve Şerh*. İstanbul: Klasik Yayınları. 99-145.
8. Cemal Demircioğlu. 2016. "Judy Wakabayashi". *Çeviribilimde Tarih ve Tarihyazımı*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları. 79-89.
9. Gideon Toury. 2004. "Çeviri Normlarının Doğası ve Çevirideki Rolü". (çev. Arzu Eker). *Çeviri Seçkisi 2: Çeviriyi Düşünenler* (ed. Mehmet Rifat). İstanbul: Dünya. 233-254.
10. Gideon Toury. 2000. "The Nature and Role of Norms in Translation". *The Translation Studies Reader* (ed. Lawrence Venuti). London and New York: Routledge. 198-211.
11. Gül Mete Yuva. 2006. *La littérature turque et ses sources françaises*. Paris: L'Harmattan. 60-67.
12. Hülya Boy & Ayşe Banu Karadağ. Molière'in *Les Fourberies de Scapin*'inden "Osmanlıların Molière'i" Âli Bey'in Ayyar Hamza'sına : "Çeviri" Yoluyla "Telif", *Synergies Turquie*, 2022/15, 15-132.
13. Işın Bengi Öner. 1999. "Türk Edebiyatında La Dame Aux Camélias Çevirileri". *Çeviri Bir Süreçtir... Ya Çeviribilim?*. İstanbul: Sel Yayıncılık. 45-66.
14. Itamar Even-Zohar. 1978/2004 "Yazınsal Çoğuldizge İçinde Çeviri Yazının Durumu". (çev. Saliha Paker). *Çeviri Seçkisi 2: Çeviriyi Düşünenler* (ed. Mehmet Rifat). İstanbul: Dünya. 191-201.
15. James Holmes. 1972/2004. "Çeviribilim Adı ve Doğası". (çev. Ayşenaz Koş). *Çeviri Seçkisi 2: Çeviriyi Düşünenler* (ed. Mehmet Rifat). İstanbul: Dünya. 165-182.
16. Lieven D'hulst. 2001. "Why and How to Write Translation Histories?". *Emerging Views on Translation History in Brazil* (ed. John Milton). Special Issue of Crop (Universidade de Sao Paulo). 6. 21-32.
17. Mathieu Guidère. 2008. *Introduction à la traductologie: penser la traduction: hier, aujourd'hui, demain*. Brussels: De Boeck. 9-10; 19-20.
18. Muhammed Baydere & Ayşe Banu Karadağ. "Çalılık'ın Öz-çeviri Sertüveni Üzerine Betimleyici Bir Çalışma." *RumeliDe Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 2019, Ö5, 314-333.
19. Safiye Gül Avcı Solmaz & Ayşe Banu Karadağ. "The Translation of Women within the context of the Ottoman-Turkish Women's Movement (1868–1935)", *Women's History Review*. 2024, 33/4, 592-613.
20. Safiye Gül Avcı Solmaz & Ayşe Banu Karadağ, "Tracing the "Multiple Lives" of a National Romantic Female Translator in the Early Turkish Republican Period: Seniha Sami Moralı", *The Translator*, 2024, 30/3, 319-333.
21. Şehnaz Tahir Gürçağlar. 2002. "What Texts Don't Tell: The Use of Paratexts in Translation Research." *Crosscultural Transgressions. Research Models in Translation Studies II: Historical and Ideological Issues* (ed. Theo Hermans). Manchester: St. Jerome. 44-60.

Ders Öğrenim Çıktıları

Bu dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler,

1. Kuramsal, betimleyici ve uygulamalı alanlarda güvenilir bilgi kaynaklarına ulaşarak çeviribilimin tarihsel gelişim sürecini çözümleyebileceklerdir.
2. Tarihteki çevirmenlerin mesleki etik ve sorumluluk bilincini karşılayabileceklerdir.
3. Disiplinlerarası bir yaklaşımla, tarih boyunca çeviri ve çevirmen ile ilgili politikaları ve ideolojileri eleştirel bir biçimde inceleyebileceklerdir.
4. Tarihsel bakış açısıyla farklı çeviri stratejilerini tanımlayabileceklerdir.
5. Tarihe ışık tutmak üzere, çeviri sorunları ve çözümleri odaklı literatür taraması yaparak farklı akademik araştırmaları yorumlayabileceklerdir.

DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

Etkinlikler	Sayı	Katkı Payı
Devam/Katılım		
Laboratuar		
Uygulama		
Arazi Çalışması		
Derse Özgü Staj		

Küçük Sınavlar/Stüdyo Kritiği Kısa sınavlar İçerik: Belirtilen haftada işlenen konular. Format: Bilgi sınavı. Çevrimiçi. Çoktan seçmeli (15 dk.) Detaylı Değerlendirme Kriterleri: Derste işlenen kuramsal bilgilerin doğru tanımlanması ve tarihsel olguların bağlamsallaştırılması.	4	%30 (%7.5x4=%30)
Ödev İçerik: Derste işlenen konuların eleştirel bir biçimde yorumlanması. İşlenen konuya uygun çeviri uygulamalarının örneklenmesi. Format: Yazılı/sözlü ödev. Detaylı Değerlendirme Kriterleri: Çeviri söylemlerinin tarihsel açıdan değerlendirilmesi.		
Sunum/Jüri		
Projeler		
Seminer/Workshop		
Ara Sınavlar İçerik: 1.-7. Haftalarda sınıfta işlenen konular. Format: Yüz yüze. Sınav. 45 dk. Detaylı Değerlendirme Kriterleri: Dersin temel konularının/kavramlarının anlaşıldığının gösterilmesi; Eleştirel bakış açısının ve tarihsel farkındalığın geliştirildiğinin gösterilmesi.	1	%30
Final İçerik: Dönem boyunca sınıfta işlenen konular. Format: Yüz yüze. Sınav. 45 dk. Detaylı Değerlendirme Kriterleri: Dersin temel konularının/kavramlarının anlaşıldığının gösterilmesi; Eleştirel bakış açısının ve tarihsel farkındalığın geliştirildiğinin gösterilmesi.	1	%40
Dönem İçi Çalışmaların Başarı Notuna Katkısı		%60
Final Sınavının Başarı Notuna Katkısı		%40
TOPLAM		%100
HAFTALIK KONULAR VE İLGİLİ ÖN HAZIRLIK ÇALIŞMALARI		
HAFTALAR	KONULAR	Ön Hazırlık
1	Konu anlatımı: Ders hakkında genel bilgilendirme ve giriş. Çeviri ve çevirmen söylemleri: "La Traduction et ses discours". Sınıf-İçi Tartışma (20 dk.): Çeviri söylemlerinin tartışılması. Sınıf-İçi Uygulama (20 dk.): Çeviri tarihi nedir sorusuna ilişkin bir metnin okunması, çevrilmesi ve yorumlanması.	1. Okuma: Antoine Berman. 1989. "La Traduction et ses discours". <i>Meta</i> . 34/4. 672.
2	Konu anlatımı: Çeviriye tarihsel bakış-I: "Situation de la traductologie: Délimitation du champ". Sınıf-İçi Tartışma (20 dk.): Çeviri tarihi olgusunun tartışılması. Sınıf-İçi Uygulama (20 dk.): Çeviribilim nedir sorusuna ilişkin bir metnin çevrilmesi ve yorumlanması.	1. Okuma: Mathieu Guidère. 2008. <i>Introduction à la traductologie: penser la traduction: hier, aujourd'hui, demain</i> . Brussels: De Boeck. 9-10.
3	Konu Anlatımı: "Çeviribilim Adı ve Doğası".	1. Okuma: James Holmes. 1972/2004. "Çeviribilim Adı ve Doğası". (çev. Ayşenaz

	Sınıf-içi Okuma-Yorumlama-Tartışma (30 dk.): Holmes'un metninin tarih vurgusuyla okunması, yorumlanması ve tartışılması. Kısa Sınav 1 (15 dk.): Dersin başında, önceki derslerde işlenen konuları içeren bir kısa sınavın yapılması.	Koş). <i>Çeviri Seçkisi 2: Çeviriyi Düşünenler</i> (ed. Mehmet Rifat). İstanbul: Dünya. 165-182.
4	Konu Anlatımı: Çeviriye tarihsel bakış-II: "Les moyens de transmission- La Traduction". "Yazınsal Çoğuldizge İçinde Çeviri Yazının Durumu". Sınıf-içi Okuma-Yorumlama-Tartışma (30 dk.): Mete Yuva ve Even-Zohar metnlerinin tarih vurgusuyla okunması, yorumlanması ve tartışılması.	1. Okuma: Gül Mete Yuva. 2006. <i>La littérature turque et ses sources françaises</i>. Paris: L'Harmattan. 60-67. 2. Okuma: Itamar Even-Zohar. 1978/2004 "Yazınsal Çoğuldizge İçinde Çeviri Yazının Durumu". (çev. Saliha Paker). <i>Çeviri Seçkisi 2: Çeviriyi Düşünenler</i> (ed. Mehmet Rifat). İstanbul: Dünya. 191-201.
5	Konu Anlatımı: Çeviri tarihi yazımı: "Why and How to Write Translation Histories?" Eşsüremlilik ve artsüremlilik. "Tanzimat'tan II. Meşrutiyet'e Çeviri Roman Hallerine Ön söz / Son Söz Tanıklıkları". Sınıf-içi Okuma-Yorumlama-Tartışma (30 dk.): D'hulst ve Karadağ'ın metnlerinin tarih vurgusuyla okunması, yorumlanması ve tartışılması.	1. Okuma: Lieven D'hulst. 2001. "Why and How to Write Translation Histories?". <i>Emerging Views on Translation History in Brazil</i> (ed. John Milton). Special Issue of Crop (Universidade de Sao Paulo). 6. 21-32. 2. Okuma: Ayşe Banu Karadağ. 2014. "Tanzimat'tan II. Meşrutiyet'e Çeviri Roman Hallerine Ön söz / Son Söz Tanıklıkları". <i>Metnin Halleri: Osmanlı'da Telif, Tercüme ve Şerh</i>. İstanbul: Klasik Yayınları. 99-145.
6	Konu Anlatımı: Tanzimat'tan II. Meşrutiyet'e Çeviri Romanlar: "Batı'nın Çevrilmesini "Medeniyet" Odağıyla Yeniden Okumak: Tanzimat Dönemi/Sonrası Çeviriler ve "Çekinceli" Cesur Çevirmenler". Sınıf-içi Okuma-Yorumlama-Tartışma (30 dk.): Karadağ'ın metninin tarih vurgusuyla okunması, yorumlanması ve tartışılması. Kısa Sınav 2 (15 dk.): Dersin başında, önceki derslerde işlenen konuları içeren bir kısa sınavın yapılması.	1. Okuma: Ayşe Banu Karadağ. 2014. "Batı'nın Çevrilmesini "Medeniyet" Odağıyla Yeniden Okumak: Tanzimat Dönemi/Sonrası Çeviriler ve "Çekinceli" Cesur Çevirmenler". <i>Tanzimat ve Edebiyat - Osmanlı İstanbulu'nda Modern Edebi Kültür</i>. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları. 481-504.
7	Konu Anlatımı: "Çeviri Normlarının Doğası ve Çevirideki Rolü". Sınıf-içi Tartışma (20 dk.): Çeviri normları türlerinin tartışılması ve örneklenmesi.	1. Okuma: Gideon Toury. 2000. "The Nature and Role of Norms in Translation". <i>The Translation Studies Reader</i> (ed. Lawrence Venuti). London and New York: Routledge. 198-211.
8	Ara sınav	Sınav haftasına kadar işlenen konuların tümünün tekrar edilmesi
9	Konu Anlatımı: Çeviriye tarihsel bakış-III: "Aperçu historique de la traduction". "Türk Edebiyatında <i>La Dame Aux Camélias</i> Çevirileri". Sınıf-içi Tartışma (20 dk.): Çeviri tarihi olgusunun tartışılması. Sınıf-içi Uygulama (20 dk.): Çeviri farklı tarihsel bakış çeşitlerini ilişkin bir metnin okunması, çevrilmesi ve yorumlanması.	1. Okuma: Mathieu Guidère. 2008. <i>Introduction à la traductologie : penser la traduction: hier, aujourd'hui, demain</i>. Brussels: De Boeck. 19-20. 2. Okuma: Işın Bengi- Öner. 1999. "Türk Edebiyatında <i>La Dame Aux Camélias</i> Çevirileri". <i>Çeviri Bir Süreçtir... Ya Çeviribilim?</i>. İstanbul. Sel Yayıncılık. 45-66.
10	Konu Anlatımı: Çeviri tarihi ve kültür repertuarı. Sınıf-içi Okuma-Yorumlama-Tartışma (30 dk.): Karadağ'ın metninin tarih vurgusuyla okunması, yorumlanması ve tartışılması; çeviri yoluyla kültür repertuarının oluşturulmasının ve edebiyat ve kültür dizgesinin şekillendirilmesinin tartışılması.	1. Okuma: Ayşe Banu Karadağ. 2012. "Çeviri Tarihimizde Fennî Romanlarla Bir Kültür Repertuarı Oluşturmak". <i>İstanbul Üniversitesi Çeviribilim Dergisi</i>. 2012/2. 6. 45-73.
11	Konu Anlatımı: Çeviri tarihi ve kadın çevirmenler-I. Sınıf-içi Okuma-Yorumlama-Tartışma (30 dk.): Karadağ'ın metninin disiplinlerarası bir bakış açısıyla çeviribilim-kadın araştırmaları, tarih etkileşimi bağlamında okunup yorumlanması ve tartışılması.	1. Okuma: Ayşe Banu Karadağ. 2013. Çeviri Tarihimizde "Gözle Görülür" Bir Mütercime: Fatma Aliye Hanım". <i>Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi</i>. Aralık 2013. 37/2. 1-16. 2. Okuma: Ayşe Banu Karadağ. 2013.

	Kısa Sınav 3 (15 dk.): Dersin başında, bu hafta okunması gereken metinle ilgili kısa bir sınavın yapılması.	“Tanzimat Dönemi’nden İkinci Meşrutiyet Dönemi’ne Kadın Çevirmenlerin Çeviri Tarihimizdeki “Dişil” İzleri”. <i>Humanitas - International Journal of Social Sciences</i> . Bahar 2013/2. 105-126.
12	Konu Anlatımı: Çeviri tarihi ve kadın çevirmenler-II. Sınıf-içi Tartışma (30 dk.): Kadın çevirmenlerin Türk çeviri tarihindeki rolü ve öneminin tartışılması – Seniha Sami Morali’nin çevirmen kimliği.	1. Okuma: Safiye Gül Avcı Solmaz & Ayşe Banu Karadağ. 2024. “The translation of women within the context of the Ottoman-Turkish women’s movement (1868–1935)”, <i>Women's History Review</i> . 33/4, 592-613. 2. Okuma: Safiye Gül Avcı Solmaz & Ayşe Banu Karadağ. 2024. “Tracing the “multiple lives” of a national romantic female translator in the early Turkish Republican period: Seniha Sami Morali”, <i>The Translator</i> , 2024, 30/3, 319-333.
13	Konu Anlatımı: Çeviriyle ilgili önemli kavramların irdelenmesi. Sınıf-içi Tartışma (30 dk.): Çeviri, öz-çeviri, telif, özgün, taklit gibi kavramların tartışılması. Kısa Sınav 4 (15 dk.): Dersin sonunda, bu hafta işlenen konuyla ilgili kısa bir sınavın yapılması.	1. Okuma: Hülya Boy & Ayşe Banu Karadağ. 2022. Molière’in <i>Les Fourberies de Scapin</i> ’inden “Osmanlıların Molière’i” Âli Bey’in <i>Ayyar Hamza</i> ’sına : “Çeviri” Yoluyla “Telif””, <i>Synergies Turquie</i> , 2022/15, 15-132. 2. Okuma: Muhammed Baydere & Ayşe Banu Karadağ. 2019.“Çalığışu’nun öz-çeviri serüveni üzerine betimleyici bir çalışma”. <i>RumeliDe Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi</i> , 5, 314-333.
14	Konu Anlatımı: "Batı Medeniyeti Mitosu Robinson Crusoe’nun Osmanlıcadaki Çeviri Macerası Üzerine". Sınıf-içi Okuma-Yorumlama-Tartışma (30 dk.): Karadağ’ın metnin tarih vurgusuyla okunması, yorumlanması ve tartışılması.	1. Okuma: Ayşe Banu Karadağ. 2008. "Batı Medeniyeti Mitosu Robinson Crusoe’nun Osmanlıcadaki Çeviri Macerası Üzerine". <i>Çevirinin Tanıklığında ‘Medeniyet’in Dönüşümü</i> . İstanbul: Diye Yayınları. 107-133.
15	Konu Anlatımı: Batı dillerinden tarih boyunca dilimize romanlar. Sınıf-içi Tartışma (20 dk.): Çeviri romanların Türk edebiyat ve kültür dizgesinde var oluş şekillerinin tartışılması.	1. Okuma: Ayşe Banu Karadağ. 2019. “Türk Edebiyat ve Kültür Dizgesinin Konukseverliğinde Çeviri Roman Deneyimi.” <i>Doğu Batı</i> 22. 2019/88: 9-25.
16	Final	İşlenen tüm konuların tekrar edilmesi.

AKTS İŞYÜKÜ TABLOSU

Etkinlikler	Sayı	Süresi (Saat)	Toplam İşyükü
Ders Saati	14	2	28
Laboratuar			
Uygulama			
Arazi Çalışması			
Sınıf Dışı Ders Çalışması	14	2	28
Derse Özgü Staj			
Ödev			
Küçük Sınavlar/Stüdyo Kritiği	4	1	4
Projeler			
Sunum / Seminer			
Ara Sınavlar (Sınav Süresi + Sınav Hazırlık Süresi)	1	5	5
Final (Sınav Süresi + Sınav Hazırlık Süresi)	1	10	10

Toplam İşyükü :	75
Toplam İşyükü / 30(s) :	2.50
AKTS Kredisi :	3

COURSE INFORMATION FORM

FACULTY / GRADUATE SCHOOL	Faculty of Arts and Sciences
DEPARTMENT / PROGRAMME	Department of Western Languages and Literatures/ Bachelor Programme in French Translation and Interpreting
TITLE OF COURSE	Translation History
CODE	MTF 2051
LOCAL CREDIT	2
ECTS	3
LECTURE HOUR / WEEK	2
PRACTICAL HOUR / WEEK	0
LABORATORY HOUR / WEEK	0
PREREQUISITE	None
SEMESTER	Fall
COURSE LANGUAGE	French
LEVEL OF COURSE	First cycle
COURSE TYPE	Required
COURSE CATEGORY	Core Courses
MODE OF DELIVERY	Face-to-Face
OWNER ACADEMIC UNIT	Department of Western Languages and Literatures
COURSE COORDINATOR	Ayşe Banu Karadağ
ASSISTANT(S)	Murat Onur Sabaz
COURSE OBJECTIVES	The objective of this course is to equip students with knowledge of translator discourses in different countries and historical contexts so as to develop their awareness of the historical evolution of Translation Studies, alongside a consciousness of professional ethics and responsibility. The course further aims to foster a historical perspective and to promote the intellectual flexibility deemed necessary for adapting ideas to new conceptual frameworks within an interdisciplinary approach.
COURSE CONTENT	Historical information on translations and translators from antiquity to the present, both worldwide and in Turkey; translator discourses across different countries and historical periods; translation schools and movements; the historical development of Translation Studies within an interdisciplinary framework; professional ethics and responsibility in the practice of translators throughout history; testimonies of translation and translators from the Tanzimat era to the present day.
RECOMMENDED OR REQUIRED READING	1. Antoine Berman. 1989. "La Traduction et ses discours". <i>Meta</i>. 34/4. 672-679. 2. Ayşe Banu Karadağ. 2008. "Batı Medeniyeti Mitosu Robinson Crusoe'nun Osmanlıcadaki Çeviri Macerası Üzerine". <i>Çevirinin Tanıklığında 'Medeniyet'in Dönüşümü</i>. İstanbul: Diye Yayınları. 107-133. 3. Ayşe Banu Karadağ. 2012. "Çeviri Tarihimizde Fennî Romanlarla Bir Kültür Repertuarı Oluşturmak". <i>İstanbul Üniversitesi Çeviribilim Dergisi</i>. 2012/2. 6. 45-73. 4. Ayşe Banu Karadağ. 2013. "Çeviri Tarihimizde 'Gözle Görülür' Bir Mütercime: Fatma Aliye Hanım". <i>Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi</i>. Aralık 2013. 37/2. 1-16. 5. Ayşe Banu Karadağ. 2013. "Tanzimat Dönemi'nden İkinci Meşrutiyet Dönemi'ne Kadın Çevirmenlerin Çeviri Tarihimizdeki 'Dişil' İzleri".

Humanitas - International Journal of Social Sciences. Bahar 2013/2. 105-126.

6. Ayşe Banu Karadağ. 2014. “Batı’nın Çevrilmesini “Medeniyet” Odağıyla Yeniden Okumak: Tanzimat Dönemi/Sonrası Çeviriler ve “Çekinceli” Cesur Çevirmenler”. *Tanzimat ve Edebiyat - Osmanlı İstanbulu’nda Modern Edebi Kültür*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları. 481-504.
7. Ayşe Banu Karadağ. 2014. “Tanzimat’tan II. Meşrutiyet’e Çeviri Roman Hallerine Ön söz / Son Söz Tanıklıkları”. *Metnin Halleri: Osmanlı’da Telif, Tercüme ve Şerh*. İstanbul: Klasik Yayınları. 99-145.
8. Cemal Demircioğlu. 2016. "Judy Wakabayashi". *Çeviribilimde Tarih ve Tarihyazımı*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları. 79-89.
9. Gideon Toury. 2004. “Çeviri Normlarının Doğası ve Çevirideki Rolü”. (tr. Arzu Eker). *Çeviri Seçkisi 2: Çeviriyi Düşünenler* (ed. Mehmet Rifat). İstanbul: Dünya. 233-254.
10. Gideon Toury. 2000. “The Nature and Role of Norms in Translation”. *The Translation Studies Reader* (ed. Lawrence Venuti). London and New York: Routledge. 198-211.
11. Gül Mete Yuva. 2006. *La littérature turque et ses sources françaises*. Paris: L’Harmattan. 60-67.
12. Hülya Boy & Ayşe Banu Karadağ. Molière’in *Les Fourberies de Scapin*’inden “Osmanlıların Molière’i” Âli Bey’in *Ayyar Hamza*’sına : “Çeviri” Yoluyla “Telif”, *Synergies Turquie*, 2022/15, 15-132.
13. Işın Bengi Öner. 1999. “Türk Edebiyatında *La Dame Aux Camélias* Çevirileri”. *Çeviri Bir Süreçtir... Ya Çeviribilim?*. İstanbul: Sel Yayıncılık. 45-66.
14. Itamar Even-Zohar. 1978/2000. “The Position of Translated Literature within the Literary Polysystem”. *The Translation Studies Reader* (ed. Lawrence Venuti). London and New York: Routledge. 192-197.
15. James Holmes. 1972/2000. “The Name and Nature of Translation Studies”. *The Translation Studies Reader* (ed. Lawrence Venuti), London and New York: Routledge. 172-185.
16. Lieven D’hulst. 2001. “Why and How to Write Translation Histories?”. *Emerging Views on Translation History in Brazil* (ed. John Milton). Special Issue of Crop (Universidade de Sao Paulo). 6. 21-32.
17. Mathieu Guidère. 2008. *Introduction à la traductologie: penser la traduction: hier, aujourd’hui, demain*. Brussels: De Boeck. 9-10; 19-20.
18. Muhammed Baydere & Ayşe Banu Karadağ. “Çalikuşu’nun öz-çeviri serüveni üzerine betimleyici bir çalışma”. *RumeliDe Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 2019, Ö5, 314-333.
19. Safiye Gül Avcı Solmaz & Ayşe Banu Karadağ. “The Translation of Women within the context of the Ottoman-Turkish Women’s Movement (1868–1935)”, *Women’s History Review*. 2024, 33/4, 592-613.
20. Safiye Gül Avcı Solmaz & Ayşe Banu Karadağ, “Tracing the “Multiple Lives” of a National Romantic Female Translator in the Early Turkish Republican Period: Seniha Sami Morali”, *The Translator*, 2024, 30/3, 319-333.
21. Şehnaz Tahir Gürçağlar. 2002. “What Texts Don’t Tell: The Use of Paratexts in Translation Research.” *Crosscultural Transgressions. Research Models in Translation Studies II: Historical and Ideological Issues* (ed. Theo Hermans). Manchester: St. Jerome. 44-60.

Course Learning Outcomes

Upon successful completion of the course, students will be able to

1. Analyze the historical development of translation studies by accessing reliable sources in theoretical, descriptive, and applied fields.
2. Compare the professional ethics and sense of responsibility of translators throughout history.
3. Critically examine translation- and translator-related policies and ideologies from a historical perspective within an interdisciplinary framework.
4. Identify different translation strategies from a historical perspective.
5. Interpret different academic studies by conducting literature reviews focused on translation problems and solutions in order to shed light on history.

EVALUATION SYSTEM

Activities	Number	Percentage of Grade
Attendance/Participation		
Laboratory		
Application		

Field Work		
Special Course Internship (Work Placement)		
Quizzes/Studio Critics Quizzes Content: Topics covered in the specified week. Format: Knowledge-based quiz. Online. Multiple-choice (15 minutes). Detailed Assessment Criteria: Accurate identification of the theoretical knowledge covered in class and contextualization of historical facts.	4	%30 (%7.5x4=%30)
Homework Assignments Assignments Content: Critical interpretation of the topics covered in class; exemplification of translation practices relevant to the subject matter. Format: Written/oral assignment Detailed Assessment Criteria: Historical evaluation of translation discourses.		
Presentations/Jury		
Project		
Seminar/Workshop		
Mid-Terms Content: Topics covered in weeks 1–7. Format: Face to face, exam, 45 minutes. Detailed Assessment Criteria: Demonstration of understanding of the main topics/concepts of the course; demonstration of the development of a critical perspective and historical awareness.	1	%30
Final Content: Topics covered throughout the semester. Format: Face to face, exam, 45 minutes. Detailed Assessment Criteria: Demonstration of understanding of the main topics/concepts of the course; demonstration of the development of a critical perspective and historical awareness.	1	%40
Percentage of In-Term Studies		%60
Percentage of Final Examination		%40
TOTAL		%100

WEEKLY SUBJECTS AND RELATED PREPARATION STUDIES

WEEKS	COURSE OUTLINE	Related Preparation
1	Lecture: General introduction and overview of the course. Translation and translator discourses. "La Traduction et ses discours". In-Class Discussion (20 minutes): Discussion of translation discourses. In-class Practice (20 min): Reading, translating, and commenting on a text on the question "What is translation history?".	1. Reading: Antoine Berman. 1989. "La Traduction et ses discours". <i>Meta</i> . 34/4. 672.
2	Lecture: Historical perspectives on translation-I: "Situation de la traductologie: Délimitation du champ". In-Class Discussion (20 minutes): Discussion of the phenomenon of translation history.	1. Reading: Mathieu Guidère. 2008. <i>Introduction à la traductologie: penser la traduction: hier, aujourd'hui, demain</i> . Brussels: De Boeck. 9-10.

	In-class Practice (20 min): Translating and commenting on a text on the question “What is translation studies?”.	
3	Lecture: “The Name and Nature of Translation Studies”. In-Class Reading-Comment-Discussion (30 minutes): Reading, commenting on and discussing Holmes’s text with an emphasis on history. Quiz 1 (15 min): A short quiz at the beginning of the class, covering topics from previous weeks.	1. Reading: James Holmes. 1972/2004. “The Name and Nature of Translation Studies”. <i>The Translation Studies Reader</i> (ed. Lawrence Venuti), London and New York: Routledge. 172-185.
4	Lecture: Historical perspectives on translation-II: “Les moyens de transmission- La Traduction”. “Yazınsal Çoğulizmde Çeviri Yazının Durumu” (“The Position of Translated Literature within the Literary Polysystem”). In-Class Reading-Comment-Discussion (30 minutes): Reading, commenting on and discussing texts by Mete Yuva and Even-Zohar with a historical emphasis.	1. Reading: Gül Mete Yuva. 2006. <i>La littérature turque et ses sources françaises</i> . Paris: L’Harmattan. 60-67. 2. Reading: Itamar Even-Zohar. 1978/2000. “The Position of Translated Literature within the Literary Polysystem”. <i>The Translation Studies Reader</i> (ed. Lawrence Venuti). London and New York: Routledge. 192-197.
5	Lecture: Writing Translation History: “Why and How to Write Translation Histories?”; synchronicity and diachronicity; “Preface/Postscript Testimonies on the Case of Translated Novels from Tanzimat to the Second Constitutional Period”. In-Class Reading-Comment-Discussion (30 minutes): Reading, commenting on and discussing texts by D’hulst and Karadağ with a historical emphasis.	1. Reading: Lieven D’hulst. 2001. “Why and How to Write Translation Histories?”. <i>Emerging Views on Translation History in Brazil</i> (ed. John Milton). Special Issue of Crop (Universidade de Sao Paulo). 6. 21-32. 2. Reading: Ayşe Banu Karadağ. 2014. “Tanzimat’tan II. Meşrutiyet’e Çeviri Roman Hallerine Ön söz / Son Söz Tanıklıkları”. <i>Metnin Halleri: Osmanlı’da Telif, Tercüme ve Şerh</i> . İstanbul: Klasik Yayınları. 99-145.
6	Lecture: Tanzimat’tan II. Meşrutiyet’e Çeviri Romanlar: “Batı’nın Çevrilmesini “Medeniyet” Odağıyla Yeniden Okumak: Tanzimat Dönemi/Sonrası Çeviriler ve “Çekinceli” Cesur Çevirmenler” (“Translated Novels from the Tanzimat to the Second Constitutional Period: “Rereading the Translation of the West through the Lens of Civilization: Tanzimat and Post-Tanzimat Translations and the ‘Cautiously Brave’ Translators”). In-Class Reading-Comment-Discussion (30 minutes): Reading, commenting on and discussing Karadağ’s text with an emphasis on history. Quiz 2 (15 min): A short quiz at the beginning of the class, covering topics from previous weeks.	1. Reading: Ayşe Banu Karadağ. 2014. “Batı’nın Çevrilmesini “Medeniyet” Odağıyla Yeniden Okumak: Tanzimat Dönemi/Sonrası Çeviriler ve “Çekinceli” Cesur Çevirmenler”. <i>Tanzimat ve Edebiyat - Osmanlı İstanbul’unda Modern Edebi Kültür</i> . İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları. 481-504.
7	Lecture: “Çeviri Normlarının Doğası ve Çevirideki Rolü” (“The Nature and Role of Norms in Translation”). In-Class Discussion (20 minutes): Discussion and exemplification of different types of translation norms.	1. Reading: Gideon Toury. 2000. “The Nature and Role of Norms in Translation”. <i>The Translation Studies Reader</i> (ed. Lawrence Venuti). London and New York: Routledge. 198-211.
8	Midterm Exam	Review of all topics covered up to the exam week.
9	Lecture: Historical perspectives on translation-III: “Aperçu historique de la traduction”; “Türk Edebiyatında La Dame Aux Camélias Çevirileri” (“Translations of <i>La Dame aux Camélias</i> in Turkish Literature”). In-Class Discussion (20 minutes): Discussion of the phenomenon of translation history. In-class Practice (20 min): Reading, translating, and	1. Reading: Mathieu Guidère. 2008. <i>Introduction à la traductologie : penser la traduction: hier, aujourd’hui, demain</i> . Brussels: De Boeck. 19-20. 2. Reading: Işın Bengi-Öner. 1999. “Türk Edebiyatında <i>La Dame Aux Camélias</i> Çevirileri”. <i>Çeviri Bir Süreçtir... Ya Çeviribilim?</i> . İstanbul. Sel Yayıncılık. 45-66.

	commenting on a text on different historical perspectives in translation.	
10	Lecture: Translation history and cultural repertoire. In-Class Reading-Comment-Discussion (30 minutes): Reading, commenting on and discussing Karadağ's text with an emphasis on history; examining how cultural repertoires are formed and how the literary and cultural systems are shaped through translation.	1. Reading: Ayşe Banu Karadağ. 2012. "Çeviri Tarihimizde Fennî Romanlarla Bir Kültür Repertuarı Oluşturmak". <i>İstanbul Üniversitesi Çeviribilim Dergisi</i>. 2012/2. 6. 45-73.
11	Lecture: Translation history and women translators-I. In-Class Reading-Comment-Discussion (30 minutes): Reading, commenting on, and discussing Karadağ's texts with an interdisciplinary approach (translation studies, women's studies, history). Quiz 3 (15 min): A short quiz at the beginning of the class on the assigned reading.	1. Reading: Ayşe Banu Karadağ. 2013. Çeviri Tarihimizde "Gözle Görülür" Bir Mütercime: Fatma Aliye Hanım". <i>Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi</i>. Aralık 37/2. 1-16 2. Reading: Ayşe Banu Karadağ. 2013. "Tanzimat Dönemi'nden İkinci Meşrutiyet Dönemi'ne Kadın Çevirmenlerin Çeviri Tarihimizdeki "Dişil" İzleri". <i>Humanitas - International Journal of Social Sciences</i>. Bahar 2013/2. 105-126.
12	Lecture: Translation history and women translators-II. In-Class Discussion (30 minutes): The role and significance of women translators in Turkish translation history – the translator identity of Seniha Sami Morali.	1. Reading: Safiye Gül Avcı Solmaz & Ayşe Banu Karadağ. 2024. "The translation of women within the context of the Ottoman-Turkish women's movement (1868–1935)", <i>Women's History Review</i>. 33/4, 592-613. 2. Reading: Safiye Gül Avcı Solmaz & Ayşe Banu Karadağ, "Tracing the "multiple lives" of a national romantic female translator in the early Turkish Republican period: Seniha Sami Morali", <i>The Translator</i>, 30/3, 319-333.
13	Lecture: Examination of key concepts in translation. In-Class Discussion (30 minutes): Discussion of concepts such as translation, self-translation, authorship, originality, imitation. Quiz 4 (15 min): A short quiz at the end of the class, covering that week's topic.	1. Reading: Hülya Boy & Ayşe Banu Karadağ. 2022. Molière'in <i>Les Fourberies de Scapin</i>'inden "Osmanlıların Molière'i" Âli Bey'in <i>Ayyar Hamza</i>'sına: "Çeviri" Yoluyla "Telif'", <i>Synergies Turquie</i>, 15, 15-132. 2. Reading: Muhammed Baydere & Ayşe Banu Karadağ. 2019. "Çalığışu'nun öz-çeviri serüveni üzerine betimleyici bir çalışma". <i>RumeliDe Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi</i>, 5, 314-333.
14	Lecture: "Batı Medeniyeti Mitosu Robinson Crusoe'nun Osmanlıcadaki Çeviri Macerası Üzerine" ("The Myth of Western Civilization and the Translation Journey of Robinson Crusoe in Ottoman Turkish") In-Class Reading-Comment-Discussion (30 minutes): Reading, commenting on and discussing Karadağ's texts with a historical emphasis.	1. Reading: Ayşe Banu Karadağ. 2008. "Batı Medeniyeti Mitosu Robinson Crusoe'nun Osmanlıcadaki Çeviri Macerası Üzerine". <i>Çevirinin Tanıklığında 'Medeniyet'in Dönüşümü</i>. İstanbul: Diye Yayınları. 107-133.
15	Lecture: Translated novels from Western languages into Turkish throughout history. In-Class Discussion (20 minutes): Discussion of the presence and functions of translated novels within the Turkish literary and cultural system.	1. Reading: Ayşe Banu Karadağ. "Türk Edebiyat ve Kültür Dizgesinin Konukseverliğinde Çeviri Roman Deneyimi." <i>Doğu Batı</i> 22. 2019/88: 9-25.
16	Final exam	Review of all topics covered.

ECTS WORKLOAD TABLE

Activities	Number	Duration (Hour)	Total Workload
------------	--------	-----------------	----------------

Course Hours	14	2	28
Laboratory			
Application			
Field Work			
Study Hours Out of Class	14	2	28
Special Course Internship (Work Placement)			
Homework Assignments			
Quizzes/Studio Critics	4	1	4
Project			
Presentations / Seminar			
Mid-Terms (Examination Duration + Examination Prep. Duration)	1	5	5
Final (Examination Duration + Examination Prep. Duration)	1	10	10
Total Workload :			75
Total Workload / 30(h) :			2.50
ECTS Credit :			3

Ders Öğrenim Çıktısı & Program Çıktısı Matrisi

	<u>DÖÇ</u> <u>-1</u>	<u>DÖÇ</u> <u>-2</u>	<u>DÖÇ</u> <u>-3</u>	<u>DÖÇ</u> <u>-4</u>	<u>DÖÇ-</u> <u>5</u>
<u>PC-1</u> Mesleki ve akademik gelişime açık, çok dilli bireyler olarak toplumsal, kültürel, etik ve çevresel farkındalıkla hareket edip farklı uzmanlık alanlarındaki ve farklı türdeki metinlerin yazılı ve sözlü çeviri süreçlerini anlam, kimlik, temsil, değer ve bağlam hassasiyetini gözeterek kalite odaklı bir yaklaşımla, amaca, bağlama, hedef kitleye, terminolojik tutarlılığa ve metin türüne uygun biçimde yürütebileceklerdir. / Carry out written and oral translation processes across various fields of expertise and text types with social, cultural, ethical, and environmental awareness and sensitivity to meaning, identity, representation, value, and context, and with a quality-oriented approach that is appropriate for purpose, context, target audience, terminological consistency, and text type acting as multilingual individuals who are open to professional and academic development.	-	-	-	-	-
<u>PC-2</u> Farklı çalışma dillerinde edindikleri sözlü ve yazılı iletişim becerilerini ve yazın, uygarlık, dil, düşün, tarih ve kültür alanlarında edindikleri arka plan bilgilerini kullanıp çeviri, eleştirel söylem çözümlemesi, metin yorumlama, çeviri öncesi ve sonrası değerlendirme gibi süreçleri etkili ve bilinçli biçimde yürütebileceklerdir. / Apply the oral and written communication skills acquired in different working languages, along with their background knowledge in literature, civilisation, language, thought, history, and culture, to effectively and consciously manage processes such as translation, critical discourse analysis, text interpretation, and pre- and post-translation evaluation.	-	-	-	-	-
<u>PC-3</u> Dilbilim, göstergebilim, sözlükbilim ve söylem çözümlemesi ve eleştirisi gibi alanlardan edindikleri kuramsal bilgiyi çeviri süreçlerine entegre ederek ve bu yaklaşımlar aracılığıyla metinlerdeki çok katmanlı anlam yapılarını çözümleyerek bağlama ve amaca uygun çeviriler ve çeviri eleştirileri yapabileceklerdir. / Integrate theoretical knowledge gained from disciplines such as linguistics, semiotics, lexicography, and discourse analysis and criticism into translation processes, and use these approaches to analyse the multilayered semantic structures of texts in order to produce translations and translation criticisms appropriate for context and purpose.	-	-	-	-	-
<u>PC-4</u> Disiplinlerarası bir yaklaşımla, farklı alanlarda edinmiş oldukları bilgileri sentezleyebileceklerdir. / Synthesise knowledge acquired from different disciplines through an interdisciplinary approach.	-	-	-	-	-
<u>PC-5</u> Çeviri(bilim) alanında edindikleri bilgi birikimlerini, çeviri tarihi, çeviri eleştirisi, çeviri kuramları, terimbilim, sözlükbilim, yazın çevirisi, teknik çeviri, görsel-işitsel çeviri ve makine çevirisi gibi disiplin-içi ve disiplinlerarası uzmanlık alanlarında geliştirebileceklerdir. / Advance their acquired knowledge in translation (studies) in disciplinary and interdisciplinary areas of specialisation such as translation history, translation criticism, translation theories, terminology, lexicography, literary translation, technical translation, audiovisual translation, and machine translation.	4	4	5	3	4
<u>PC-6</u> Çeviri süreçlerinde yaygın olarak kullanılan bilgisayar destekli çeviri (BDÇ), makine çevirisi ve yapay zekâ destekli çeviri araçlarını kullanarak düzeltme, son okuma, kalite değerlendirmesi gibi mesleki uygulamaları çeviri standartlarına uygun biçimde gerçekleştirip çevirinin amacına ve bağlamına uygunluk, terminoloji doğruluğu ve işlevsellik ölçütlerine göre çeviri kalitesini değerlendirebileceklerdir. / Use computer-assisted translation (CAT) tools, machine translation systems, and AI- supported translation technologies widely employed in translation processes to perform professional tasks such as editing, proofreading, and quality assessment in accordance with translation standards and evaluate translation quality according to criteria such as purpose and contextual appropriateness, terminological accuracy, and functionality.	-	-	-	-	-
<u>PC-7</u> Çeviri(bilim) ve ilgili alanlardaki bilimsel ve teknolojik gelişmeleri izleyebilecek, çeviri alanındaki kariyer fırsatlarını değerlendirerek kişisel ve mesleki gelişim hedeflerini belirleyebilecek ve bu hedeflere ulaşmak için hayat boyu öğrenme stratejilerini kullanabileceklerdir. / Follow scientific and technological developments in translation (studies) and related fields, assess career opportunities, identify personal and professional development goals, and adopt lifelong learning strategies to achieve these goals.	-	-	-	-	-

PC-8 Bilimsel araştırmalarını ve mesleki faaliyetlerini yürütürken doğabilecek hukuksal sonuçları ve toplumsal etkileri dikkate alarak mesleki etik ilkeler, kalite standartları ile evrensel değerler doğrultusunda ve sosyal sorumluluk bilinci ve adalet duygusuyla hareket edebileceklerdir. / Act with a sense of social responsibility and justice and in accordance with professional ethical principles, quality standards, and universal values by taking into account potential legal and societal consequences of their scientific research and professional activities.	3	5	5	4	3
PC-9 Bireysel olarak ya da takımlarda etkin biçimde çalışabileceklerdir. / Work effectively both independently and as part of a team.	-	-	-	-	-
PC-10 Çeviribilimin kuramsal, betimleyici ve uygulamalı alanlarında güvenilir bilgi kaynaklarına ulaşarak literatür taraması yapabilecek ve akademik araştırma tasarlayıp yürütebileceklerdir. / Access reliable sources of information, conduct literature reviews, and design and carry out academic research in theoretical, descriptive, and applied areas of translation studies.	5	3	4	3	5
PC-11 Ana dillerinde ve yabancı dillerinde Çeviri(bilim) alanında ileri düzey konuları, kuramları, araştırmaları ve sorun/çözüm çiftlerini gerekli terminolojiyi ilgili dillerde kullanarak tüm paydaşlara sözlü ve yazılı olarak etkili biçimde aktarabileceklerdir. / Effectively communicate advanced topics, theories, research, and problem-solution pairs in the field of translation (studies) to all relevant stakeholders, using appropriate terminology, both orally and in writing, in their native and foreign languages.	-	-	-	-	-
PC-12 En az iki yabancı dili çok iyi düzeyde, üçüncü bir yabancı dili anadiline doğru çeviri yapabilecek düzeyde kullanabileceklerdir. / Use at least two foreign languages at an advanced level and a third foreign language at a level sufficient to translate into their mother tongue.	-	-	-	-	-